

Župančičeva ulica 3, p. p. 644a, 1001 Ljubljana

T: 01-369-6600
F: 01-369-6609
E:

PRILOGA 1 (spremni dopis – 1. del):

Številka: 007-316/2025/26
Ljubljana, dne 11. julija 2025
EVA: 2025-1611-0038
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji
S K L E P :
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov in ga pošlje v obravnavo ter sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije po rednem postopku.
Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka vlade
Priloga sklepa: - Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov
Sklep prejmejo: – Ministrstvo za finance, – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, – Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije, – Državni zbor Republike Slovenije.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
– mag. Tina Humar, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, Ministrstvo za finance,

– mag. Petra Istenič, vodja Sektorja za sistem obdavčitve dohodkov in premoženja.		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
Pri pripravi gradiva zunanji strokovnjaki niso sodelovali.		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
– Klemen Boštjančič, minister za finance – mag. Saša Jazbec, državna sekretarka, Ministrstvo za finance – mag. Katja Božič, državna sekretarka, Ministrstvo za finance – mag. Nikolina Prah, državna sekretarka, Ministrstvo za finance – Gordana Pipan, državna sekretarka, Ministrstvo za finance – mag. Tina Humar, generalna direktorica Direktorata za sistem davčnih, carinskih in drugih javnih prihodkov, Ministrstvo za finance, – mag. Petra Istenič, vodja Sektorja za sistem obdavčitve dohodkov in premoženja, – mag. Meta Šinkovec, vodja Sektorja za analize in koordinacijo davčne politike.		
5. Kratek povzetek gradiva:		
S predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov se predlaga obdavčitev dobičkov od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov po proporcionalni stopnji 25% (in sicer ne glede na obdobje imetništva oz. poteklega časa od sklenitve posla), ki ustreza stopnji dohodnine, ki po zakonu, ki ureja dohodnino, velja za obdavčitev kratkoročnih dobičkov iz kapitala. Z navedeno rešitvijo se sledi naravi dobičkov iz poslov iz izvedenih finančnih instrumentov, ki so v večini špekulativne narave.		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
Predlagane zakonske spremembe bodo za izračun davčne obveznosti prvega davčnega leta uveljavitve predstavljale zmanjšanje prihodkov od obdavčitve finančnih instrumentov za približno 100.000 do 200.000 EUR. Ta učinek se bo v denarnem toku odrazil šele v letu 2027. Vendar pa ocenjujemo, da bo lahko znižanje davčne stopnje na raven, primerljivo z drugimi kapitalskimi naložbami, dolgoročno izboljšala konkurenčnost kapitalskega trga in pritegnila več vlagateljev, kar bi lahko pozitivno vplivalo na rast davčne osnove in javne finance. Vendar pa bodo slednji učinki razvidni šele kasneje, a natančnih dolgoročnih posledic na javne finance ni mogoče oceniti.		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna			-100.000 EUR	
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV: Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu. Finančne posledice za državni proračun II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: (Samo če izberete NE pod točko 6.a.) Kratka obrazložitev	
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: pristojnosti občin, delovanje občin, financiranje občin.	DA/NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/NE
https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17803&lang=si	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
Klemen Boštjančič minister	

PRILOGA 3

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU OD DOBIČKA OD ODSVOJITVE IZVEDENIH FINANČNIH INSTRUMENTOV

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Z Zakonom o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 65/08, 40/12 – ZUJF in 66/19; v nadaljnjem besedilu: ZDDOIFI), ki je začel veljati 15. julija 2008, je bila uvedena obdavčitev dobičkov, ki jih fizične osebe, rezidenti Republike Slovenije po zakonu, ki ureja dohodnino, dosegajo z odsvojitvijo izvedenih finančnih instrumentov in ki imajo vir v Republiki Sloveniji ali zunaj nje.

Pred uveljavitvijo ZDDOIFI so bili dohodnine oproščeni dobički iz kapitala od odsvojitve premičnin (razen vrednostnih papirjev in investicijskih kuponov) in izvedenih finančnih instrumentov, razen dobička iz kapitala delojemalca, ki odsvoji pravico do nakupa delnic ali pridobitve drugega premoženja, pri čemer to ni vplivalo na davčno obveznost fizične osebe, ki je opravljala dejavnost. Na podlagi navedenega so bili dohodnine oproščeni le dobički od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov in ne morebitni dohodki druge vrste, doseženi s temi instrumenti. V skladu s 4. točko 96. člena Zakona o dohodnini so bili dohodnine oproščeni tudi dobički iz kapitala, doseženi z odsvojitvijo dolžniških vrednostnih papirjev, medtem ko so bili dohodki, ki jih fizična oseba dosega iz takih papirjev v obliki obresti (ne glede na to, v kakšni obliki jih dosega), obdavčeni kot obresti.

Ob sprejemanju ZDDOIFI je bilo ugotovljeno, da gre pri izvedenih finančnih instrumentih za razmeroma velika tveganja (izgube ali dobičke). »Turbodobičke« je dosegalo razmeroma malo ljudi, imeli pa so vpliv na gibanje tečajev na borzi, zaradi česar se je povečevala nihajnost (volatilitnost) na slovenskem kapitalskem trgu. Cilj zakona je bil, da se ta zmanjša in prepreči doseganje velikih dobičkov bolje poučenih vlagateljev. Špekulativni nameni povzročajo nihanja tečajev, ob tem pa gre za moralni hazard dobro poučenih vlagateljev, ki s tem pridobijo, izgubijo pa nepoučeni vlagatelji. Ob sprejetju zakona je bilo izraženo pričakovanje, da se bo povečalo vlaganje sredstev v realni sektor (nakupe delnic).

Cilj zakona je bil torej zagotoviti večjo davčno enakopravnost med različnimi vrstami finančnih naložb fizičnih oseb, kar izhaja iz načela, da naj bodo primerljivi dohodki približno enako obdavčeni. Zgodovinsko so namreč izvedeni finančni instrumenti in nekateri strukturirani finančni instrumenti v primerjavi z drugimi oblikami naložb pomenili davčno ugodno naložbeno možnost, zaradi česar so se izrazito povečevale naložbe gospodinjstev v izvedene oziroma strukturirane finančne instrumente. Kadar so bili ti izdani na posamezne delnice slovenskih blue chipov in različne indekse, se je povečeval njihov vpliv na tečaje na Ljubljanski borzi in s tem nihajnost na slovenskem kapitalskem trgu. Navedena davčno ugodna obravnava je bila z uveljavitvijo ZDDOIFI odpravljena.

Za izvedene finančne instrumente se po 8. členu ZDDOIFI štejejo izvedeni finančni instrumenti po zakonu, ki ureja trg finančnih instrumentov, ter dolžniški vrednostni papirji, katerih donos se ne izplačuje v obliki unovčitve kuponov ali diskonta. Za izvedeni finančni instrument se ne štejejo izvedeni finančni instrumenti kot posli v zvezi z blagom kot osnovnim instrumentom, ki morajo biti poravnani z blagom. Po 9. členu ZDDOIFI se za odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta šteje vsaka transakcija ali dogodek, zaradi katerega davčni zavezanec doseže izgubo ali dobiček. Za odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta se ne štejejo odsvojitve, ki jih fizična oseba opravi v okviru opravljanja dejavnosti iz poglavja III.3. Zakona o dohodnini (dohodek iz dejavnosti), in tudi ne odsvojitve pravice do nakupa delnic ali pravice do pridobitve drugega premoženja, pridobljene na podlagi zaposlitve po poglavju III.2. Zakona o dohodnini (dohodek iz zaposlitve).

Davek se izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z 11. členom ZDDOIFI, po stopnji 27,5 % (do 1. januarja 2020 – ko se je začela uporabljati višja davčna stopnja, določena z novelo ZDDOIFI-A – je bila stopnja 25 %). Ne glede na navedeno se stopnja davka znižuje na vsakih pet let od sklenitve posla. Po dopoljenih petih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma na vsakih pet let od sklenitve posla. Po dopoljenih desetih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma po petih letih od sklenitve posla tako obsega 20 %, po dopoljenih desetih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma po desetih letih od sklenitve posla 15 % ter po dopoljenih 15 letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma po 15 letih od sklenitve posla 10 %. Davek se v skladu z 10. členom ZDDOIFI ne plača od dobička, doseženega pri odsvojitvi finančnega instrumenta, po 20 letih imetništva oziroma po 20 letih od sklenitve posla. Ne glede na navedeno se davek od dobička, doseženega z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta pred potekom 12 mesecev imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma 12 mesecev od sklenitve posla, izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z 11. členom ZDDOIFI, po stopnji 40 %.

V letu 2023 je Vlada Republike Slovenije sprejela Strategijo razvoja trga kapitala v Sloveniji za obdobje 2023–2030.¹ Iz strategije sledi, da bi bilo mogoče sodelovanje deležnikov na trgih kapitala spodbuditi tudi z davčno politiko, ki bi spodbujala k investiranju na takšnih trgih. V analizi je ugotovljeno, da bi bilo primerno proučiti morebitne davčne spodbude za prve in sekundarne izdaje finančnih instrumentov. To bi lahko podjetjem olajšalo dostop do svežega kapitala in spodbudilo večje zanimanje vlagateljev. Poleg tega se predlaga analiza možnih prilagoditev obdavčitve kapitalskih dobičkov ter davkov od trgovanja z izvedenimi finančnimi instrumenti, saj bi to lahko vplivalo tudi na konkurenčnost slovenskega kapitalskega trga.

Iz podatkov Finančne uprave Republike Slovenije (FURS) na podlagi odločb o višini davka izhaja, da je v zadnjih štirih letih dobiček od izvedenih finančnih instrumentov ustvarilo od 288 do 361 zavezancev. Znesek obračunanega davka je v obdobju od leta 2020 do 2022 ostal razmeroma enak, obsegal je od 0,4 do 0,8 milijona EUR letno. Za leto 2023 pa je bil odmerjeni davek precej višji in je dosegel 3,1 milijona EUR. Pri tem se skupno število zavezancev z dobičkom v primerjavi s prejšnjimi leti ni spremenilo, izjema je bil le en zavezanec, pri katerem je bil odmerjeni davek precej višji.

V vseh štirih letih je napoved za odmero tega davka oddalo več zavezancev, in sicer od 900 do 1.200. Vendar so številni od njih uveljavljali izgubo oziroma jim je bil davek odmerjen v zneskih, nižjih od 10 EUR.

Povprečna davčna stopnja je bila na podlagi razpoložljivih podatkov v obdobju 2020–2022 na približno enaki ravni, pri čemer je za leto 2020 obsegala 38 %, za leto pozneje 35 %, za leto 2022 pa 34 %. V letu 2023 se je povprečna davčna stopnja znižala na 24 %.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

S spremembami ZDDOIFI si vlada prizadeva za zagotovitev večje davčne enakosti med različnimi vrstami finančnih naložb fizičnih oseb, pri čemer izhaja iz načela, da naj bodo primerljivi dohodki približno enako obdavčeni. Ker so izvedeni finančni instrumenti še vedno tvegana in volatilna naložba, se predlaga, da se za dobičke, dosežene z odsvojitvijo izvedenih finančnih instrumentov, določi le ena stopnja ne glede na obdobje imetništva, in sicer v višini 25 %. Zato se črtajo 10. člen (oprostitve davka od dobička, doseženega po 20 letih imetništva oziroma po 20 letih od sklenitve posla) ter drugi in tretji odstavek 14. člena ZDDOIFI (davčna stopnja 40 % in padajoče davčne stopnje).

¹ <https://www.gov.si/novice/2023-03-02-vlada-sprejela-strategijo-razvoja-trga-kapitala-v-sloveniji/>

S tako ureditvijo se pri določanju davčne obravnave upošteva dejstvo, da:

- se dobički in izgube pri trgovanju z izvedenimi finančnimi instrumenti večinoma dosežejo v kratkem obdobju, najpogosteje v enem letu. Po predlogu bi se za takšne dobičke davčna stopnja znižala s 40 % na 25 %;
- je trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti lahko precej bolj tvegano kot trgovanje s »klasičnimi« finančnimi instrumenti (delnice, obveznice, zakladne menice) in da vlagatelji v zameno za sprejeto tveganje računajo na večji donos. Po drugi strani to pomeni, da so lahko tudi izgube večje kot pri »klasičnih« finančnih instrumentih. Zato ni primerno, da država z davčno obravnavo takšno trgovanje spodbuja enako ali celo bolj kot trgovanje s »klasičnimi« finančnimi instrumenti, pri katerih je tveganje za nastanek izgube manjše. Spomniti je treba, da so nekateri izvedeni finančni instrumenti po tveganju lahko primerljivi s kriptovalutami oziroma kriptožetoni, k čemur lahko pripomore tudi trgovanje z vzvodom.

2.2 Načela

Načela tega zakona na splošno ne odstopajo od temeljnih načel veljavnega ZDDOIFI. Dobički, ki jih fizične osebe dosegajo z odsvojitvijo izvedenih finančnih instrumentov, se tako še vedno obdavčujejo po tem zakonu. Morebitni drugi dohodki, ki jih fizične osebe dosegajo z izvedenimi finančnimi instrumenti, pa se ne obdavčujejo po določbah tega ZDDOIFI, temveč še naprej po zakonu, ki ureja dohodnino. Prav tako se po ZDDOIFI obdavčujejo dobički, ki jih fizične osebe dosegajo z odsvojitvijo nekaterih strukturiranih finančnih instrumentov. Dobički se še naprej obdavčujejo po proporcionalni stopnji davka. Dobički in izgube, doseženi z odsvojitvami izvedenih finančnih instrumentov, se na letni ravni še vedno poračunavajo.

2.3 Poglavitne rešitve

2.3.1 Poglavitne rešitve predloga zakona:

- Predlaga se obdavčitev po proporcionalni stopnji 25 % (in sicer ne glede na obdobje imetništva oziroma čas, ki je minil od sklenitve posla). Ta ustreza stopnji dohodnine, ki po zakonu, ki ureja dohodnino, velja za obdavčitev kratkoročnih dobičkov iz kapitala. Z navedeno rešitvijo se upošteva večinoma špekulativna narava dobičkov, doseženih pri poslih z izvedenimi finančnimi instrumenti. Dodatno je treba pojasniti, da se enaka proporcionalna stopnja v višini 25 % predlaga tudi za obdavčitev dobičkov od odsvojitve kriptosredstev, ki so podobno špekulativne narave (v predlogu Zakona o davku od dobička iz odsvojitve kriptosredstev).
- Navedeno pomeni, da se predlaga črtanje:
 - o oprostitve, tj. pravila, da se davek ne plača od dobička, doseženega pri odsvojitvi izvedenega finančnega instrumenta, po 20 letih imetništva oziroma po 20 letih od sklenitve posla;
 - o pravila, po katerem se stopnje davka znižujejo z dobo imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma poteka let od sklenitve posla;
 - o pravila, po katerem se davek od dobička, doseženega z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta pred potekom 12 mesecev imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma 12 mesecev od sklenitve posla, izračuna in plača po stopnji 40 %.

2.3.2 Normativna usklajenost predloga zakona s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati:

Paketna obravnava ni potrebna.

2.3.3 Podzakonski akti:

Zaradi spremembe zakona sprejetje podzakonskih aktov ni potrebno.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlagane zakonske rešitve bodo imele vpliv na zmanjšanje prihodkov od obdavčitve izvedenih finančnih instrumentov. Na podlagi podatkov FURS ocenjujemo, da bo izpad prihodkov od 100.000 do 200.000 EUR.

Kljub temu je pomembno, da bo znižanje davčne stopnje tudi za to obliko naložb na stopnjo, primerljivo drugim naložbam v kapital, ustvarilo možnosti za večjo konkurenčnost kapitalskega trga. Dolgoročno bi lahko takšen ukrep prispeval k večjemu zanimanju vlagateljev in s tem na povečanje davčne osnove. To bi lahko imelo pozitiven učinek na javne finance, a ga vnaprej ni mogoče natančno oceniti.

Predlog zakona ne vpliva na druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ne bodo potrebna dodatna proračunska sredstva.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

V pravnem redu Evropske unije na področju obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb ni posebnih usklajevalnih pravil, zato se obdavčevanje dohodkov fizičnih oseb ne usklajuje s pravnim redom Evropske unije. Države članice Evropske unije prosto oblikujejo sisteme obdavčevanja dohodkov fizičnih oseb, pri čemer morajo zagotavljati združljivost nacionalne zakonodaje s Pogodbo o delovanju Evropske unije

Prikaz ureditve v drugih državah:

5.1 Nemčija

Kapitalski dobički na delnice so, enako kot velja za dividende, upravičeni do sistema delnega dohodka: ne glede na velikost in trajanje imetništva delnic je samo 60 % kapitalskih dobičkov obdavčljivih, preostalih 40 % je oproščenih davka. Podobno je le 60 % povezanih stroškov odbitnih, kapitalske izgube pa se ne upoštevajo za namene davka na dohodek. Dobiček je v celoti obdavčljiv, če (a) so bile delnice prejete v zameno za davkov oproščeni poslovni vložek za delnice in so prodane v sedmih letih po njihovem prejemu ali (b) je dobiček posledica prejšnje amortizacije delnic, odbite za davčne namene.

Kapitalski dobički, pridobljeni z zasebnimi transakcijami, na splošno niso predmet davka. Kapitalski dobički, ki jih posameznik ustvari iz zasebnih poslov, so obdavčljivi, če skupni dobički v davčnem letu obsegajo najmanj 1.000 EUR (pred letom 2024: 600 EUR) in izhajajo iz odsvojitve:

- nepremičnine, vključno s pravicami na njej, v desetih letih od dneva pridobitve;
- premičnine, razen delnic in obveznic, v enem letu od dneva pridobitve. Špekulativno obdobje se poveča na deset let, če uporaba takih sredstev ustvari pozitiven dohodek v enem koledarskem letu.

Dobiček iz odsvojitve nepremičnine ni obdavčen, če se je ta v letu odsvojitve in predhodnih dveh letih uporabljala kot stanovanje davčnega zavezanca.

V obseg dohodkov iz kapitalskih naložb se štejejo tudi kapitalski dobički od prodaje delnic in finančnih instrumentov, to je kapitalski dobički iz poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti in prodaj na kratko. Takšni dobički, nastali po 31. decembru 2008, so predmet končnega pavšalnega davčnega odtegljaja po stopnji 25 % (26,375 %, vključno s solidarnostnim dodatkom).

Kapitalski dobički pri odsvojitvi delnic v zasebni lasti v zvezi z znatnim deležem v podjetju so vedno obdavčljivi kot poslovni dohodek. Obdavčljivi so dobički iz odsvojitve deležev v družbi, rezidentu ali nerezidentu, v kateri je imel posamezni prodajalec v lasti vsaj 1 % pomemben delež v kapitalu, neposredno ali posredno, kadar koli v preteklih petih letih. Če so bile delnice pridobljene z darilom ali dedovanjem, se upoštevajo pridobitveni in dodatni stroški prejšnjega lastnika. Če gre za prodajo celotnega kapitala družbe ali če je družba likvidirana, se obdavčljivi dobiček zmanjša za 9.060 evrov, če dobiček ne presega 36.100 evrov. Dodatek se zmanjša za presežek dobička nad 36.100 EUR.

5.2 Italija

Kapitalski dobički iz deležev, ustvarjeni pri opravljanju dejavnosti, se vštevajo v poslovne prihodke in so nato vključeni v skupni obdavčljivi dohodek, za katerega veljajo progresivne davčne stopnje.

Če prenesene delnice izpolnjujejo predpisane pogoje, so kapitalski dobički oproščeni davka v višini 41,86 % njihovega zneska (50,28 % za kapitalske dobičke, ustvarjene pred 1. januarjem 2018). Preostalih 58,14 % dobičkov (49,72 % za kapitalske dobičke, ustvarjene pred 1. januarjem 2018) je vključenih v skupni obdavčljivi dohodek, za katerega veljajo progresivne davčne stopnje.

Deleži, ki izpolnjujejo pogoje za to delno oprostitve, so deleži v kvalificiranih podjetjih, ki:

- so bili v prvi bilanci stanja obdobja imetništva evidentirani kot dolgoročne finančne naložbe (osnovno sredstvo) (če je bila udeležba kupljena pred 1. januarjem 2004, je morala biti v bilanci stanja evidentirana kot dolgoročna naložba glede na leto 2002); in
- se neprekinjeno hranijo od prvega dne 12. meseca pred mesecem odsvojitve (uporablja se metoda FIFO).

Kvalificirano podjetje je podjetje, ki najmanj od začetka tretjega davčnega obdobja pred obdobjem odsvojitve opravlja dejansko poslovno dejavnost (test aktivnega poslovanja). Za podjetja, pri katerih vrednost njihovega premoženja večinoma zajemajo nepremičnine, ki se ne uporabljajo za poslovno dejavnost, se šteje, da ne opravljajo prave poslovne dejavnosti. Ta pogoj ne velja za družbe, ki kotirajo na borzi. V primeru delnic v holdingu je test aktivnega poslovanja izpolnjen, če ga izpolni odvisna družba, katere delnice pomenijo večinski del sredstev holdinga.

Če kapitalski dobički iz delnic ne izhajajo iz poslovanja, spadajo v kategorijo raznih dogodkov. Pri kapitalskih dobičkih, ustvarjenih od 1. januarja 2019 naprej, ni razlikovanja med znatno in neznatno udeležbo. Ti kapitalski dobički so obdavčeni s 26-odstotnim nadomestnim davkom in niso vključeni v skupni obdavčljivi dohodek ob upoštevanju progresivnih davčnih stopenj (kapitalski dobički, ustvarjeni pred 1. januarjem 2019 pri prodaji znatnega deleža, so bili oproščeni davka za 41,86 %).

5.3 Avstrija

V dohodek iz kapitalskih naložb se vštevajo dohodek iz kapitala, kapitalski dobički od prodaje sredstev, ki ustvarjajo dohodek iz kapitalskih naložb, dohodek, dosežen z izvedenimi finančnimi instrumenti, dohodek, dosežen s poslovanjem s kriptovalutami, in drugi dohodki iz kapitalskih naložb.

Dohodek, dosežen pri poslih z izvedenimi finančnimi instrumenti, vključuje razlike v plačilih, premije, kapitalske dobičke ter dohodek iz druge oblike poravnave v okviru terminskih poslov in drugih izvedenih finančnih instrumentov.

Drugi izvedeni finančni instrumenti so izvedeni finančni instrumenti, ne glede na to, ali osnovo sestavljajo finančna sredstva, blago ali druga sredstva, tako da so zajete vse vrste certifikatov (indeks, alfa, finančni vzvod in podobno). Vendar pa dejanska uveljavitev opcije ali dejanska izročitev osnovnega instrumenta ni obdavčljivi dogodek.

Dobički iz kapitala se obdavčijo, če so doseženi v okviru opravljanja dejavnosti, kot špekulativni dobički ali kot dobički iz odsvojitve delnic ali deležev, ki so del pretežnega lastniškega deleža.

Načeloma so kapitalski dobički od odsvojitve sredstev v zasebni lasti obdavčljivi le, če je prodaja izvedena v enem letu po pridobitvi sredstev.

Za kapitalске dobičke od odsvojitve sredstev, ki ustvarjajo dohodek iz kapitalskih naložb, veljajo različne davčni ureditve odvisno od tega, kdaj je bilo sredstvo pridobljeno.

Dobički iz kapitala se ne obdavčujejo po enem letu imetništva, in sicer za delnice in enote kapitalskih investicijskih skladov ter enote nepremičninskih investicijskih skladov, pridobljene pred 1. januarjem 2011, in druga sredstva, ki ustvarjajo dohodek iz kapitalskih naložb in izvedenih finančnih instrumentov, pridobljenih pred 1. aprilom 2012. Izjema velja za kapitalске dobičke od prodaje predpisanih kvalificiranih deležev.

Od 1. aprila 2012 se kapitalski dobički od odsvojitve sredstev, ki ustvarjajo dohodek iz kapitalskih naložb, štejejo za dohodek iz kapitalskih naložb in so predmet davka od dohodka ne glede obdobje imetništva. Gre za delnice in enote kapitalskih investicijskih skladov ter enote nepremičninskih investicijskih skladov, pridobljene po 31. decembru 2010, in druga sredstva, ki ustvarjajo dohodek iz kapitalskih naložb in izvedenih finančnih instrumentov, pridobljenih po 31. marcu 2012.

Kapitalski dobički od prodaje sredstev, ki ustvarjajo dohodek iz kapitalskih naložb, so obdavčeni z dohodnino po posebni stopnji 27,5 %.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

FURS bo moral prilagoditi programsko podporo ter navodila in pojasnila za davčne zavezance na svojih spletnih straneh.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlagane spremembe ne prinašajo dodatnih administrativnih obremenitev za zavezance.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne vpliva na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

- a) Predstavitev sprejetega zakona:

Za izvajanje zakona je pristojen FURS, ki bo na ustaljeni način zagotovil tudi obveščanje zavezancev o novostih v predlogu zakona.

- b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje zakona spremlja Ministrstvo za finance Republike Slovenije v skladu s svojimi pristojnostmi.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

6.9 Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona (osebno ime in naziv fizične osebe ali firma in naslov pravne osebe)

Pri pripravi predloga zakona zunanji strokovnjaki niso sodelovali.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Predlog zakona je bil objavljen na spletnem naslovu: <https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=17803&lang=si>

Med javno predstavitvijo, ki je potekala od 17. aprila do 5. maja 2025, je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe.

K predlogu zakona ni bilo pripomb javnosti.

8. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

- Klemen Boštjančič, minister za finance,
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka, Ministrstvo za finance Republike Slovenije,
- mag. Katja Božič, državna sekretarka, Ministrstvo za finance Republike Slovenije,
- mag. Nikolina Prah, državna sekretarka, Ministrstvo za finance Republike Slovenije,
- Gordana Pipan, državna sekretarka, Ministrstvo za finance Republike Slovenije.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 65/08, 40/12 – ZUJF in 66/19) se v 9. členu v drugem odstavku besedilo »21/19 in 28/19« nadomesti z besedilom »21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US, 158/22, 131/23 – ZORZFS, 104/24, 22/25 – ZZZRO-1 in 40/25 – ZINR; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2«.

V tretjem odstavku se besedilo »Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/13, 69/17, 21/19 in 28/19)« nadomesti s kratico »ZDoh-2«.

2. člen

10. člen se črta.

3. člen

V 14. členu se v prvem odstavku stopnja »27,5%« nadomesti s stopnjo »25%«.

Drugi in tretji odstavek se črtata.

4. člen

Za 25. členom se dodajo novi, 25.a, 25.b in 25.c člen, ki se glasijo:

»25.a člen (prekrški)

(1) Z globo od 250 do 400 eurov se kaznuje za prekršek posameznik, če ne vloži davčne napovedi v predpisanem roku ali na predpisani način (tretji odstavek 15. člena).

(2) Z globo od 800 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo od 1.200 do 15.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se za prekršek kaznuje z globo od 3.200 do 30.000 eurov, če davčnemu organu ali davčnemu zavezancu ne dostavi podatkov, potrebnih za pobiranje dohodnine, ali ne dostavi teh podatkov v predpisanih rokih ali na predpisani način ali v dostavljenih podatkih navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (prvi in tretji odstavek 23. člena).

(3) Z globo v višini od 400 do 4.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika ali odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Z globo od 600 do 4.000 eurov se za prekršek iz drugega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se odgovorna oseba pravne osebe za prekršek iz drugega odstavka tega člena kaznuje z globo od 800 do 4.000 eurov.

25.b člen

(globe v primerih prekrškov, katerih narava je posebno huda)

(1) V primerih, ko je narava prekrška iz 25.a člena tega zakona posebno huda zaradi višine povzročene škode oziroma višine pridobljene protipravne premoženjske koristi ali zaradi storilčevega naklepa oziroma njegovega namena koristoljubnosti, se z globo od 2.500 do 15.000 eurov za prekršek kaznuje posameznik, z globo od 3.500 do 75.000 eurov se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, z globo od 4.500 do 100.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če pa se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se za prekršek kaznuje z globo od 10.500 do 150.000 eurov.

(2) Z globo v višini od 1.000 do 20.000 eurov se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje tudi odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika oziroma odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 1.200 do 20.000 eurov se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, če se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa se odgovorna oseba pravne osebe za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje z globo od 1.400 do 20.000 eurov.

(4) Za potrebe tega člena se šteje, da je narava prekrška posebno huda zaradi višine pridobljene protipravne premoženjske koristi, če se s prekrškom iz prvega odstavka prejšnjega člena povzroči ali bi lahko povzročil neplačilo davka, ki presega 5.000 eurov.

25.c člen

(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.«.

5. člen

(začetek veljavnosti in uporabe)

(1) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, 2. člen tega zakona, spremenjeni 14. člen in novi 25.a, 25.b in 25.c člen zakona pa se uporabljajo za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2026.

(2) Do začetka uporabe 2. člena tega zakona in spremenjenega 14. člena zakona se uporabljata 10. in 14. člen Zakona o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 65/08, 40/12 – ZUJF in 66/19).

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

V 1. členu Zakona o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 65/08, 40/12 – ZUJF in 66/19; v nadaljnjem besedilu: ZDDOIFI) se v drugem odstavku 9. člena aktualizira citat objav Zakona o dohodnini in črta ponovljeno navajanje omenjenega zakona v tretjem odstavku istega člena.

K 2. členu:

Naložbe v izvedene finančne instrumente so praviloma kratkoročne. Zato se s črtanjem 10. člena ZDDOIFI odpravlja oprostitev plačila davka od dobička, doseženega pri odsvojitvi izvedenega finančnega instrumenta po 20 letih imetništva oziroma po 20 letih od sklenitve posla, saj je ta brezpredmetna. S tem se tudi poenostavlja obdavčitev dobičkov od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov.

K 3. členu:

S predlaganimi spremembami 14. člena ZDDOIFI se določa obdavčitev po proporcionalni stopnji 25 %, in sicer ne glede na obdobje imetništva oziroma čas, ki je minil od sklenitve posla. Ta ustreza stopnji dohodnine, ki po zakonu, ki ureja dohodnino, velja za obdavčitev kratkoročnih dobičkov iz kapitala. Z navedeno rešitvijo se upošteva večinoma špekulativna narava dobičkov iz poslov z izvedenimi finančnimi instrumenti. Enaka proporcionalna stopnja 25 % se predlaga tudi za obdavčitev dobičkov iz odsvojitve kriptosredstev, ki so po svoji naravi podobno špekulativni (predlog Zakona o davku od dobička iz odsvojitve kriptosredstev).

Navedeno pomeni, da se predlaga črtanje pravila, po katerem se:

- stopnje davka znižujejo z dobo imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma poteka let od sklenitve posla;
- davek od dobička, doseženega z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta pred potekom 12 mesecev imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma 12 mesecev od sklenitve posla, izračuna in plača od davčne osnove po stopnji 40 %.

K 4. členu:

V veljavnem ZDDOIFI ni predpisana globa za prekršek, če posameznik ne vloži davčne napovedi v predpisanem roku ali na predpisani način, kakor je določeno s 15. členom ZDDOIF. Poleg tega ni predpisana kazenska določba za obveznost dostave podatkov, potrebnih za pobiranje dohodnine, ali če se ne dostavi teh podatkov v predpisanih rokih ali na predpisani način ali se v dostavljenih podatkih navede neresnične, nepravilne ali nepopolne podatke (23. člen ZDDOIFI).

Z novimi 25.a, 25.b in 25.c členom se tako določajo globa za prekrške, globa v primerih prekrškov, katerih narava je posebno huda, ter pooblastilo za izrek globe v razponu.

K 5. členu:

S končno določbo se določa, da ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, 2. člen tega zakona, spremenjeni 14. člen in novi 25.a, 25.b in 25.c člen zakona pa se uporabljajo za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2026. Do začetka uporabe 2. člena tega zakona in spremenjenega 14. člena zakona se uporabljata 10. in 14. člen Zakona o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 65/08, 40/12 – ZUJF in 66/19).

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

9. člen (odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta)

(1) Odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta je vsaka transakcija ali dogodek, zaradi katerega davčni zavezanec doseže izgubo ali dobiček.

(2) Za odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta se ne štejejo odsvojitve, ki jih fizična oseba opravi v okviru opravljanja dejavnosti iz poglavja III.3. Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19 in 28/19).

(3) Za odsvojitve izvedenega finančnega instrumenta se ne šteje odsvojitve pravice do nakupa delnic ali pravice do pridobitve drugega premoženja, ki je pridobljena na podlagi zaposlitve po poglavju III.2. Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19 in 28/19).

10. člen (oprostitev)

Davek se ne plača od dobička, doseženega pri odsvojitvi izvedenega finančnega instrumenta po 20 letih imetništva oziroma po 20 letih od sklenitve posla.

14. člen (stopnja davka)

(1) Davek se izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami 11. člena tega zakona, po stopnji 27,5%.

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena se stopnja davka znižuje vsakih pet let imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma vsakih pet let od sklenitve posla in znaša po dopolnjenih:

1. petih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma po petih letih od sklenitve posla: 20%,
2. desetih letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma po desetih letih od sklenitve posla: 15%,
3. 15 letih imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma po petnajstih letih od sklenitve posla: 10%.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena se davek od dobička, doseženega z odsvojitvijo izvedenega finančnega instrumenta pred potekom dvanajstih mesecev imetništva izvedenega finančnega instrumenta oziroma dvanajstih mesecev od sklenitve posla, izračuna in plača od davčne osnove, ugotovljene v skladu z določbami 11. člena tega zakona, po stopnji 40%.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

VI. PRILOGE